

Jiří Hlavenka

- Je finanční pomoc ze strany evropských institucí efektivní? Do jaké míry si Česko dokáže poradit bez ní?

Pomoc bude tak efektivní, jak efektivní si ji uděláme. EU dává standardně členským zemím nemalou volnost, jak mohou prostředky využít, a v případě koronavirového balíku je ještě větší než obvykle - to je rozumné, protože v situaci, která je nejistá, nejasná, je hodně odlišná stát od státu a současně vyžaduje rychlé jednání, je vhodné dát členským zemím v tomto poměrně volnou ruku. Víme z minulosti, že jsme ale v efektivitě využití evropských prostředků příliš neexcelovali.

Česko samozřejmě bez evropských peněz nezahyne, ale čekají jej, tak jako další státy, všechny typické průvodní znaky ekonomické krize: propad veřejných financí, finanční až existenční těžkosti firem, zhoršení finanční situace domácnosti, prudké zvýšení nezaměstnanosti. Dá se tedy říci, že "každá koruna dobrá", ať už je k dispozici jakoukoli formou, a současná navrhovaná výše záchranného balíku EU je velmi slušná.

- Jak důležité je ekonomické oživení eurozóny, či některé její části, pro vývoj české ekonomiky?

Českou ekonomiku tvoří jak domácí spotřeba, tak export. Obojí je zásadní, a eurozóna je z pohledu exportu našim dominantním partnerem, to je zřejmé. Zdravé ekonomické fungování EU (nikoli jen eurozóny) je pro nás tedy podstatné. Je přitom důležité fungování celé Evropy; názor, že jsme závislí jen na Německu, je zjednodušený a mylný, protože Německo je zase exportérem do dalších zemí eurozóny i světa. Je v našem bytostném zájmu, aby celý kontinent fungoval ekonomicky dobře.

- Daří se Česku ekonomickou pomoc z evropského rozpočtu dobře využít? Znáte konkrétní příklady dobrého využití?

Každý zná medializované případy, kdy pomoc z rozpočtu EU byla vysloveně zneužita či využita na velmi sporné až bizarní účely. V souhrnu ale využití EU fondů tak zlé není, zejména infrastrukturní projekty spadající do veřejného prostoru (komunikace, opravy veřejných budov, síťová infrastruktura, čističky, sanace ekologických škod atd), plus finance proudící do nejslabších regionů v zemi mají obrovský dopad a význam. Myslím, že si ani neuvědomujeme, v jak dramaticky horším stavu by země byla bez spolufinancování EU v těchto věcech.

- Co by mělo Česko mít jako prioritu při vyjednávání o víceletém finančním rámci EU na roky 2021 - 2027 vzhledem k aktuálnímu souběhu několika ohrožení (mj. pandemie, ekonomická recese, rekordní sucha a klimatické změny, imigrační tlaky z Blízkého Východu a Afriky)?

Toto je právě vzhledem k nakupení několika vážných, až kritických problémů obtížná otázka - zejména ve věci pandemie a recese totiž jsme spíše v začátcích docela dlouhé etapy a výhled je nejasný. Jsem dokonce názoru, že v této nejasné situaci téměř není možné zodpovědně dělat víceletý finanční rámec, ale soustředit se na kratší, operativní plány. Nicméně v jedné věci jsem si docela jistý: pokud se jako rozumná cesta ukáže "vyinvestování se" z krize, lze s výhodou spojit dvě věci dohromady a investice směřovat do oblastí, kam dříve nebo později stejně budou muset putovat, a to do segmentu klimatické změny a vůbec devastace krajiny a životního

prostředí. Jedna z věcí, která se nás týká ještě více než ostatních zemí je ozdravení českého zemědělství - v tomto máme obrovský dluh i problém.

- Je nutné odložit kvůli recesi cestu k uhlíkové neutralitě EU?

*Jsem názoru, že uhlíková neutralita - a ve vzdálenějším horizontu nejspíš dokonce uhlíková **negativita** - je cesta, ze které nelze sejít. Takto ostatně i celý proces, který je roztažený na desítky let, chápu: vydali jsme se na cestu, která je těžká a nemá moc předvídatelný průběh, ale musíme v ní pokračovat a nijak si neulevovat. Neumím říci - a myslím si, že to neumí říci dnes nikdo - zda toho dosáhneme ve stanoveném čase (tj. 2050), ale není možné z úsilí slevovat a ulevovat si s výmluvou na pandemii či ekonomickou krizi.*